

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กระทรวงยุติธรรม, สำนักงานส่งเสริมตุลาการ. คำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ.2530.
เล่มที่ 8, กรุงเทพมหานคร : บริษัทสมมติการพิมพ์ จำกัด, 2530.
- _____. คำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ.2532. เล่มที่ 2, กรุงเทพมหานคร :
ห้างหุ้นส่วน จำกัด เจ เอ็น ที, 2532.
- กรมตำรวจ. คู่มือพนักงานสอบสวน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, 2535.
- _____. ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
กรมตำรวจ, 2530.
- _____. หนังสือระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี. เล่ม 1, กรุงเทพมหานคร :
กรมตำรวจ, 2497.
- ก่อเกียรติ เอี่ยมบุตรลบ. หลักการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ต้องหา. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย, 2527.
- เข็มชัย ชูติวงศ์. คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
แสงทองการพิมพ์, 2527.
- คณิต ณ นคร. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์-
การพิมพ์, 2528.
- จิตติ ดิงศภัทย์. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
แสงทองการพิมพ์, 2518.
- นิจรินทร์ องค์กรพิสุทธ์. การต่อรองคำรับสารภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

ประเทือง กীরติบุตร. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2518.

ทะเลียนประวัตติอาชญากร, กอง, กรมตำรวจ. คู่มือการปฏิบัติงานแผนประทุษกรรม
พ.ศ. 2525.

ประมูล สุวรรณศรี. คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน. กรุงเทพมหานคร : สำนัก-
พิมพ์นิติบรรณาการ, 2517.

พัฒนา ไชยเศรษฐ. หลักการสอบสวนคดีอาญาสำหรับพนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจ.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงสุกการพิมพ์, 2528.

เริงธรรม ลัดพลี. สัมมนากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์แสงสุกการพิมพ์, 2529.

วงษ์ วีระพงศ์. การรวบรวมและการนำสืบพยานหลักฐานในคดีอุกฉกรรจ์. กรุงเทพ
: โรงพิมพ์ดุสิตสัมพันธ์, 2509.

วรวิทย์ ฤทธิทิศ. ผลกระทบทางกฎหมายจากการเสนอข่าวคดีอาญาต่อการบริหาร-
งานยุติธรรมทางอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

แวว ยอดพยุง. คู่มือพนักงานสอบสวน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณ -
การ, 2527.

สมพร พรหมหิตาธร. คู่มือพนักงานสอบสวน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์-
วิญญูชน, 2535.

สุพิศ ปราณีตพลกรัง. หลักการวินิจฉัยข้อเท็จจริงและชี้แจงนำพยานหลักฐาน.
กรุงเทพมหานคร : บริษัทประยูรวงศ์ จำกัด, 2533.

สุวิณชัย ใจหาญ. คู่มือพนักงานสอบสวนว่าด้วยพยานหลักฐานและการสอบสวนคดี-
อาญา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2536.

แสงง ธีระสวัสดิ์. หลักการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา. ม.ป.ท., 2530.

_____ . หลักการสืบสวนสอบสวน. เอกสารประกอบคำบรรยายในการอบรมอัยการผู้ช่วย ภาควิชาการกรมอัยการ ม.ป.ป.
 โอสถ โกสิน. กฎหมายลักษณะพยาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยเซชม,
 2517.

บทความ

- คณิต ณ นคร. "ฐานะของผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญา." บทบัญญัติ. เล่มที่ 42
 ตอน 2 (2529).
- เจริญ ภักดีชนากุล. "บทตัดพยานบอกเล่าในกฎหมายไทย." วารสารกฎหมาย-
 จุฬาลงกรณ์. เล่ม 33 ตอน 2 (2519).
- จิตติ เจริญจำ. "คำชี้ขาดของผู้กระทำผิดรับฟังได้แล้ว." เอกสารส่งเสริม-
 วิชาการตำรวจ. เล่มที่ 328 (มกราคม 2537).
- ณัฐจักร ปัทมสิงห์ ณ อุษงษา. "หน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการเตือนผู้ต้องหา
 ในคดีอาญา." อัยการ. ปีที่ 4 ฉบับที่ 38 (กุมภาพันธ์ 2524).
- ประพนธ์ ศาตะมาน. "การชี้แจงนำพยานหลักฐาน." บทบัญญัติ เล่มที่ 26
 ตอน 4 (ธันวาคม 2512).
- ประสงค์ จรรยา, หลวง. "คดีรับสารภาพ." บทบัญญัติ. เล่มที่ 12 (ธันวาคม
 2483).
- ภคิน พลกุล. "รัฐธรรมนูญไทยกับหลักประกันในเรื่องสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและ
 ร่างกาย." วารสารนิติศาสตร์. ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (2527).
- มานิช จรมาศ. "การชี้แจงนำพยานหลักฐาน." บทบัญญัติ. เล่มที่ 33
 ตอน 2 (2519).

สุนัย มโนชัยอุดม. "สำนวนการสอบสวนในทัศนะของศาล." บทบัญญัติ.

เล่มที่ 44 ตอน 4 (2531).

อักษราทร จุฬารัตน. "สิทธิของผู้ต้องหาที่ได้รับการมองข้ามหรือหลงลืม."

วารสารนิติศาสตร์. ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (มิถุนายน 2527).

อุทัย วิเศษสมิต. "การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอันเกี่ยวกับกฎหมายและวิธีพิจารณา

ความอาญา." ดุลพາห ปีที่ 7 เล่มที่ 4 (เมษายน 2503).

เอกสารอื่น ๆ

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 639/2534 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2534

คำสั่งกรมตำรวจ ที่ 24/2478 เรื่องระเบียบการคดีในหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ลงวันที่ 28 กันยายน 2478

คำสั่งกรมตำรวจ ที่ 9/2498 เรื่องให้ใช้ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยเรื่องวางระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2498

คำสั่งกรมตำรวจ ที่ 382/2530 เรื่องการอำนวยความสะดวกในการสอบสวนคดีอาญา ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2530

หนังสือกรมตำรวจ ที่ 0610/11611 เรื่องคำแนะนำแนวทางปฏิบัติในการพบและปรึกษา ทนายการเยี่ยม การรักษาพยาบาลและการสืบพยานไว้ก่อน ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 15) ลงวันที่ 21 กันยายน 2527

หนังสือกรมตำรวจ ที่ 0608.5/4545 เรื่องกำชับการปฏิบัติและชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการแถลงข่าวหรือแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2531

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 14 สิงหาคม 2536

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517, 2534

ระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาพนักงานอัยการ พ.ศ.2528

ภาษาอังกฤษ

Book

Argyle, Michael V. Phipson on Evidence. London : Sweet & Macwell, 1963.

Aubry, Arthus S.; Caputo, Rudolph R.; and Gallati, Robert R. J. Criminal Introgation. Illinois : Charles C Thomas Publisher, 1980.

Bassiouni, M. Cherif. Criminal Law and Its Processes. Illionis : Charles C Thomas Publisher, 1969.

Berger, Mark. "The Supreme Court and the Privilege Against Self - Incrimination". Toking the Fifth. Boston : Lexington Bock, 1980.

Bent, Alan E., and Rossum, Ralph A. Police Criminal Jastice and the Community. New York : Harper & Row Publishers, 1976.

Blakemore, Thomas L. The Criminal Code in Japan As Amendment in 1954 and the Minor Offenses Law of Japan. Tokyo : Charles E. Tuttle Company, 1954.

Bunn, Frank L. Evidence in Criminal Cases. London : Sweet & Maxwell Limited, 1957.

Caldwell, Robert G. Criminology. New York : the Ronald Press Company, 1956.

- Chamelin, Neil C., Fox Vernon B., and Whisenand Paul M. Introduction to Criminal Justice. 2nd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, 1978.
- Chappell, Duncan, and Wilson, Paul. The Australian Criminal Justice System. Sydney : Butterworths, 1972.
- Dammann, Peter A. "recent decisions on the admissibility of confession". The Journal of Criminal Law and Criminology 2 (July - August 1948): 202-207.
- Fitzgerald, Maurice. Criminal Investigation. New York : Arce Publishing Company Inc, 1974.
- Gardiner, Hilliard A. "Constitution Limitation on Evidence in Criminal Cases". The American Journal of Comparative Law 4(1969) : 655 - 658.
- Gardner, Thomas J., and Manian, Victor. Principles and Cases of the Law of Arrest, Search, and Seizure. New York : McGraw-Hill Book Company, 1974.
- Hall, Livingston, and Kamisar, Yale. Modern Criminal Procedure. St. Paul, Minn : West Publishing Co., 1966.
- Israel, Jerold H., and LaFave, Wayne R. Criminal Procedure in a Nutshell. St. Paul, Minn : West Publishing Co., 1975.
- Kaci, Judith Hails. "Confession : A Comparison of Exclusion Under Miranda in the United States and Under the Judges' Rules in England". American Journal of Criminal Law 2 (July 1982) : 87 - 112.

- Kamisar, Yale.; LaFave, Wayne R.; and Isreal, Jerold H. Modern Criminal Procedure. St. Paul, Minn : West Publishing Co., 1977.
- Kirkham, George L.; and Wollan, Laurin A. J. R. Introduction to Law Enforcement. New York : Harper & Row Publisher, 1980.
- McKelvey, John Jay. Hardbook of the Law of Evidence. Lt. Paul, Minn : West Publishing Co., 1907.
- Nokes, G.D. An Introduction to Evidence. London : Sweet & Maxwell, 1962.
- O'Hara, Charles E. Fundamentals of Criminal Investigation. Illinois : Charles C Thomas Publisher, 1956.
- Packer, Herbert L. The Limits of the Criminal Sanction. California : Stanford University Press, 1968.
- Palmes, H.A. and Plamer, Henry. Harris's Criminal Law. London : Sweet & Maxwell Limited, 1960.
- Pistole, Jesse R. Criminal Law For Peace Officers. Virginia : Reston Publishing Company Inc, 1976.
- Rothblatt, Henry B. Evidentiary Developments in the Law of Confessions, Search, and Seizure Since Escobedo and Miranda. New Jersey : Prentice-Hall Inc, 1967.
- Handbook of Evidence for Criminal Trials. New Jersey : Prentice-Hall Inc, 1965.
- Rothstein, Paul F. Evidence. St. Paul, Minn : West Publishing Company, 1970.

- Saltzburg, Stephen A. "Forward : The Flow and Ebb of Constitutional Criminal Procedure in the Warren and Burger Courts". The Georgetown Law Journal 2(December 1980): 293 - 314.
- Schiffer, Marc E. Mental Dissorder and the Criminal Trial Process. London : Butterworth Toronto, 1978.
- Schooll, Mare Frazier. The American Criminal Law Review 1(Summer 1978). 39 - 44.
- School of Law New York University. Criminal Law Education and Research Center. New York : Fred B. Rothman & Co., 1974.
- Stuckey, Gilbert B. Evidence For the Law Enforcement Officer. New York : McGraw-Hill Book Company, 1979.
- Sykes, Gresham M., and Drabek, Thomas E. Law and the Lawless. New York : Random House Inc., 1969.
- The Special committee on radio, televistion and the Administration of justice of the Association of the Bar fo the City of New York. Freedom of the Press and Fair Trial : Final report with recommendations. New York and London. Columbia University Press., 1967.
- Walsh, Thomas F. Criminal and Civil Investigation Handbook. Boston : Mcgraw-Hill Book Company, 1981.
- Weston, Paul B., and Wells, Kenneth M. Cricinal Evid Evidence for Police. New Jersey : Prentice-Hall Inc., 1976.

Whgmore, John H. A Students' Textbook of the Law of Evidence.

Brooklyn : The Foundation Press Inc, 1935.

Articles

Heumann, Milton. "A Note on Plea Bergaining and Case Pressure."

The Journal of the Law and Society Association. Law and

Society Review. V. 9. 3(Spring 1975) : 515 - 527.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี

ลักษณะ 8

การสอบสวน

บทที่ 5

การถามปากคำ

ข้อ 245 กฎหมายมิได้บังคับว่าจะต้องถามผู้เสียหายหรือพยานอย่างไร จึงเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนต้องพิจารณาในการสอบสวนถามถ้อยคำของเขาที่ อาจเป็นประโยชน์หรือก่อให้เกิดประโยชน์แก่คดี ส่วน การถามปากคำ (ไม่ใช่ผู้ต้องหา) จะให้ปฎิญานหรือสาบานตามลัทธิศาสนาของเขาก่อนก็ได้ ถ้าเขาไม่ยอมก็หมาย เหตุไว้ส่วนการถามปากคำผู้ต้องหา นั้น กฎหมายกำหนดหัวข้อที่จะต้องถามไว้ด้วย จึง ได้ยึดถือในข้อสอบสวนปากคำดังต่อไปนี้

ก) หลักการถามปากคำผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

ข้อ 246 การถามปากคำผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ มีหลักที่จะต้องถามดังนี้

- (1) วันเดือนปีเวลากับสถานที่ที่เกิดเหตุ ตำบล อำเภอใด โดยชัดแจ้ง
- (2) มีอาการและกิริยาของผู้กล่าวหาและผู้กระทำนั้นอย่างไร ตลอดจนจนพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวเนื่องแก่เหตุการณ์นั้น ๆ
- (3) ใครเป็นผู้กระทำ รู้จักหรือเพียงแต่จำได้หรือจำไม่ได้เลย ถ้ารู้จักชื่อให้ระบุไว้ให้ชัด หากมีหลายชื่อ ให้ระบุไว้ทุกชื่อ ถ้าไม่รู้ชื่อ ต้องถาม รูปพรรณของผู้ทำผิดไว้ให้ละเอียดเท่าที่จะจำได้ ถ้าสามารถระบุชื่อบิดา มารดา ภริยา บุตร หรือญาติของผู้ทำผิดได้ด้วยยิ่งดี
- (4) เหตุที่รู้จักและจำได้ อาศัยเหตุผลผลอย่างไร เช่น เป็นคน เคยรู้จักกันมาก่อน หรือมีเหตุผลประการใดเป็นเหตุให้จำได้
- (5) ทรัพย์สินที่ต้องเสียหายนั้นอะไรบ้าง รวมราคาเท่าใด (จด รูปพรรณโดยละเอียดเท่าที่จำได้เพื่อประโยชน์การพิจารณาในเมื่อพบทรัพย์สินที่หายใน ภายหลัง)

(6) ถ้าผู้กล่าวหาบาดเจ็บจะต้องสอบสวนด้วยว่า ได้ถูกทำร้ายด้วยอาวุธอย่างไร มีบาดแผลมากน้อยเท่าใด (พนักงานสอบสวนต้องถือหลักความเห็นของแพทย์เป็นเกณฑ์) ถ้าถึงตายก็ต้องมีใบชันสูตรพลิกศพตามระเบียบชันสูตรพลิกศพ

(7) ได้มีใครรู้เห็นในเมื่อเวลาเกิดเหตุบ้าง และมีใครอยู่ใกล้เคียงที่เกิดเหตุบ้าง หรืออ้างวัตถุ, เอกสาร, พยานอย่างไรบ้าง

(8) ถ้าผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บอาจถึงตายได้ รอช้าไว้อาจตายเสียก่อนให้ถ้อยคำ พนักงานสอบสวนต้องรีบติดตามสอบสวนถ้อยคำผู้เสียหายไว้ให้ได้ เพื่อเป็นหลักดำเนินคดีต่อไป แม้ผู้เสียหายรู้ว่าตนจะต้องตายเนื่องด้วยบาดแผลนั้น ให้จดถ้อยคำไว้ให้ชัดเจนด้วยว่า ผู้ให้การรู้ตัวว่าจะตายและเขามีสติดี ถ้าสามารถให้มีนายแพทย์รู้เห็นรับรองค่าให้การด้วยก็ดี ถ้าไม่มีนายแพทย์ ก็ให้มีพยานบุคคลรับรองถ้อยคำของผู้เสียหายไว้ด้วยว่าขณะให้ถ้อยคำนั้นมีสติดี และรู้สึกตัวว่าจะตาย เพราะถ้อยคำเช่นนี้ศาลรับฟัง

อนึ่ง ถ้อยคำของผู้ถูกบาดเจ็บใกล้จะตายเท่าที่ชี้แจงมานั้น เฉพาะในหน้าที่พนักงานสอบสวน แต่บางรายผู้บาดเจ็บมีอาการหนักอาจยังไม่ถึงมือพนักงานสอบสวน แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้น้อยได้พบเห็นก่อนก็ควรจะได้ปฏิบัติในชั้นแรกที่พบเห็นเสียชั้นหนึ่งก่อนก็จะเป็นทางเกิดประโยชน์แก่คดีนั้น ในเมื่อผู้บาดเจ็บตามก่อนถึงมือพนักงานสอบสวน

ดังนั้น ให้ผู้บังคับบัญชาอบรมสั่งสอนผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นหลักไว้ว่า ถ้าพบผู้บาดเจ็บอาการมากน่ากลัวอันตรายถึงชีวิต ก็ให้สอบถามถึงเหตุที่ถูกทำร้ายใครเป็นคนทำร้ายและรู้สึกตัวว่าจะตาม ทั้งสติก็ยังดีอยู่ต่อหน้าผู้รู้เห็นอย่างน้อย 1 คน และผู้รู้เห็นเหตุการณ์คนอื่น ๆ ในบริเวณเกิดเหตุมีใครบ้างแล้วจดบันทึกไว้เป็นหลักบังเอิญผู้บาดเจ็บถึงตายก่อนที่พนักงานสอบสวนจะได้มีโอกาสสอบสวนก็อาจนำบันทึกคำผู้ตายที่บอกแก่พนักงานผู้น้อย โดยสอบสวนถ้อยคำผู้น้อยและบุคคลที่รู้เห็นในขณะสอบถามผู้ตายไว้เป็นพยานในคดีได้เช่นเดียวกัน

ตามหลักทั่วไปที่กำหนดนี้เป็นการจำเป็นที่ผู้สอบสวนจะต้องสอบสวนตามความที่กล่าวข้างต้นนี้ ให้ผู้สอบสวนจงใช้ความระมัดระวัง ให้โอกาสแก่ผู้ให้การได้คิดทบทวนความจำพร้อมด้วยเหตุทำให้คดีเสีย เมื่อผู้ให้การคิดนึกไม่ได้จริง ๆ ก็ต้องจดถ้อยคำตามเหตุที่จำไม่ได้ แล้วค้นหาพยานอื่น ๆ ต่อไป

ข) หลักการถามปากคำผู้ต้องหา

ข้อ 247 ผู้ต้องหานั้นจะให้สำเนาหรือปฏิญาณไม่ได้ เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียกมาหรือส่งตัวมา หรือเข้ามาหาพนักงานสอบสวนเอง หรืออยู่ต่อหน้าเจ้าพนักงานแล้ว กฎหมายบังคับให้ถาม

1. ชื่อตัว
2. นามสกุล
3. ชาติ
4. บังคับ
5. อายุ
6. อาชีพ
7. ที่อยู่
8. ที่เกิด
9. บิดามารดา และ
10. แจ้งข้อหาให้ทราบ

และต้องบอกให้ทราบก่อนด้วยว่า ถ้อยคำที่ผู้ต้องหากล่าวนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานอันเขา (ผู้ต้องหา) ในการพิจารณาขึ้นศาลได้ เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างใด ก็ให้จดคำให้การไว้ ถ้าไม่เต็มใจให้การก็ให้บันทึกไว้และการถามปากคำผู้ต้องหานี้ ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำ หรือจัดให้ทำการใดๆ ซึ่งเป็นการล่อลวงหรือขู่เข็ญหรือให้สัญญากับผู้ต้องหา เพื่อจูงใจให้เขาให้การใดๆ ในเรื่องที่ต้องหา

ข้อความที่ควรสอบถามผู้ต้องหาได้แก่

- (1) ตามที่ถูกกล่าวหาว่านั้น จริงหรือไม่

(2) ถ้าไม่จริง ในวันเวลาที่ถูกกล่าวหา ผู้ต้องหาทำอะไร อยู่ที่ใด มีหลักฐานที่อ้างอิงอย่างไร คือใครบ้าง

(3) ถ้าผู้ต้องหาได้รับสารภาพ ผู้สอบสวนชอบที่จะให้เล่าเรื่องที่กระทำจดลงในคำให้การ โดยบรรยายเหตุผลตามจริง

(4) เมื่อผู้ต้องหาได้รับสารภาพ ให้พนักงานสอบสวนนำตัวผู้ต้องหาไปชี้ที่เกิดเหตุ และทำแผนที่สังเขปฐานที่เกิดเหตุ และบันทึกการชี้ฐานที่เกิดเหตุของผู้ต้องหาไว้เป็นหลักฐาน ให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อรับรองไว้ในแผนที่สังเขป และบันทึกนั้น และสืบสวนหาพยานหลักฐานประกอบคำรับของผู้ต้องหาด้วย

ข้อ 248 คำรับสารภาพของผู้ต้องหานั้น ผู้สอบสวนจะต้องพิจารณาให้ดี เพราะคำรับสารภาพของผู้ต้องหาในคดีอาญาที่มีใช้เล็กน้อยหรือลหุโทษ อาจเป็นคำสารภาพโดยไม่จริง หรือเจือปนด้วยเล่ห์นัยได้ เช่น รับสารภาพเพราะความรัก ความกลัว หรือเพื่อช่วยผู้กระทำผิดอื่นให้หลุดพ้นโทษ ดังเช่น เคยมีตัวอย่างมาแล้วในศาลไทย ลูกกระทำผิดพอเข้าไปรับสารภาพแทน เพราะสงสารลูกและเห็นว่าตนแก่แล้ว มีผู้ที่กระทำผิดยอมจำวานให้เข้ามารับแทน หรืออุบายรับสารภาพในคดีโทษเบา เพื่อกระทำหลักฐานพยานเท็จไว้สำหรับแก้ตัวในคดีที่มีโทษหนัก เป็นต้น

ฉะนั้น แม้ผู้ต้องหาจะรับสารภาพก็ตาม พนักงานสอบสวนจำต้องสอบสวนพยานหลักฐานในคดี ประดุจเหมือนหนึ่งไม่มีคำรับสารภาพ เพื่อไว้นำสืบประกอบในศาล เพราะตามปกติคำรับสารภาพชั้นสอบสวนจะฟังได้ต่อเมื่อโจทก์มีพยานหลักฐานอื่นประกอบ ถ้าเจ้าพนักงานไปมีวาทะว่าผู้ต้องหาได้รับสารภาพโดยดี แล้วรามือวางใจไม่เตรียมหาหลักฐานพยานไว้ให้เพียงพอ จำเลยไปถึงศาลกลับปฏิเสธ หรือต่อสู้ว่าไม่ควรมีโทษ ศาลจะไม่รับฟังคำรับชั้นสอบสวนนั้น เสียทีเดียว คดีนั้นก็เป็นอย่างจำเลยจะได้กระทำผิดจริงหรือไม่ และควรจะมีโทษเพียงไรประการใด ก็ต้องสุดแล้วแต่จำเลยจะนำสืบฝ่ายเดียว เพราะทางผู้สอบสวนมิได้เตรียมพยาน หลงแต่คำรับสารภาพซึ่งอาจเป็นเหตุให้จำเลยหลุดพ้นอาญาหรือรับอาญาน้อยกว่าที่ควร นับว่าเกิดการเสียหายแก่ผู้ถูกประทุษร้าย และต่อประชาชน เพราะคดีอาญานั้นเกี่ยวแก่ความ

สงบเรียบร้อยของประชาชนเป็นที่ตั้ง

ผู้สอบสวนผู้ต้องหาคนใดรับสารภาพผิดอย่างเพ็งดีใจ ยังต้องพิจารณาคำรับสารภาพนั้นโดยพินิจพิเคราะห์ เมื่อผู้ต้องหาคนใดให้การรับสารภาพเจ้าพนักงานควรซักถามผู้ต้องหาด้วยความละมุนละม่อมแต่โดยดี ปราศจากความกดขี่ขู่เข็ญหลอกลวงประการใด ๆ เพื่อให้ได้ความโดยละเอียดที่สุดที่จะเป็นได้ เช่น เวลากระทำผิดไปกับใคร ใครรู้เห็นและมีใครอยู่ในที่นั้นบ้าง อาวุธหรือเครื่องมือที่ใช้กระทำผิด และของกลางเก็บไว้ที่ไหน เสื้อผ้าขาดวินไปเวลาเข้าไปกระทำผิด ก็ควรซักถามให้ได้ความว่าได้ทั้งหรือเก็บไว้ที่ไหน และพยายามถามให้อธิบายถึงวิธีและอาการแห่งการกระทำผิดนั้นโดยละเอียดเหล่านี้เป็นต้น รวมความว่าต้องถามทุกๆ ข้อถึงบรรดาที่เกี่ยวข้องเป็นเหตุหรือเป็นผล หรือเป็นข้อที่จะเป็นเครื่องพิสูจน์ให้เห็นชัดว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดโดยจริง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใกล้หรือไกลกับเหตุบางที่เรื่องที่ไกลกับเหตุอาจเป็นมูลนำมาซึ่งความรู้ในเรื่องใกล้กับเหตุก็เป็นได้ การถามค่าให้การผู้ต้องหา ไม่ควรตั้งใจจู่โจม ถามแต่เฉพาะข้อสำคัญ ควรใช้วิธีสนทนาค่อย ๆ ถามไปที่ละเอียดละออน้อย เมื่อได้ความข้อใดที่เป็นจุดสำคัญในคดี คือ อาการและวิธีการกระทำผิดหรือเหตุผล หรือเป็นข้อประกอบให้เห็นว่าได้ทำผิดจริงดังกล่าวมาข้างต้น การจะให้จดให้ละเอียด แม้จะยาวไปบ้างก็ไม่เป็นไร

ข้อ 249 เมื่อการสอบสวนเกิดท้าวความแยกออกไปประการใด เจ้าหน้าที่จะควรสืบสวนไต่ถามไปหาตัวจริงหรือคำมูล ตามที่ได้ท้าวความแยกออกไป เพื่อเป็นหนทางพิสูจน์ข้อเท็จจริงหรือไต่ถามไปให้ได้หลักฐานในคดี เช่น ผู้ต้องหาให้การว่าในที่ ๆ กระทำผิด (หรือแม้ผู้ต้องหาจะปฏิเสธว่าไม่ได้ทำผิดก็ตาม) แต่ผู้ต้องหาให้การว่าในที่ ๆ นั้นอยู่กับผู้ตาย หรือใกล้กับที่นั้นมีเด็กนั่งเล่นอยู่คนหนึ่ง (ถ้าจำเลขไม่บอกชื่อเด็กก็ต้องซักใช้พอให้ได้คำว่า เป็นเด็กของใครอยู่ที่ไหน) ดังนี้เจ้าพนักงานต้องพยายามไปค้นหาตัวเด็กนั้นให้จงได้ ถ้าพบเด็ก บางทีอาจจะได้ความที่เป็นประโยชน์แก่คดีจากเด็กนั้นในข้อที่จำเลขปิดบังอำพรางไว้อีกเอนกประการก็ได้ ถ้าจำเลขให้การรับสารภาพ ก็เป็นการสมควรซึ่งจะต้องให้จำเลขนำเจ้าพนักงานไปชี้สถานที่

กระทำผิดแล้วพยายามชักใช้ให้จำเลยอธิบายถึงวิธี และอาการแห่งการกระทำผิดนั้น โดยละเอียดอีกครั้งความรู้ที่เจ้าพนักงานได้รับเพิ่มใหม่จากการที่ไปแลเห็นหลักฐานที่จนเป็นที่เข้าใจชัดว่า จำเลยกระทำผิดเช่นนั้นได้โดยวิธีใด นับว่าเป็นข้อสำคัญที่จะพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง และทำแผนที่เกิดเหตุไว้ประกอบคำให้การและคำพยานเพื่อส่งศาลต่อไป หรือแม้ว่าจำเลยจะปฏิเสธก็ดี ถ้ามีพยานหลักฐานที่จะอธิบายฐานที่เกิดเหตุประกอบได้แล้วก็ควรทำแผนที่เกิดเหตุส่งศาล เช่นเดียวกันเพื่อพยานจะได้อาศัยแผนที่อธิบายในศาลให้เป็นการชัดเจนว่าจำเลยได้กระทำผิดอย่างไร นอกจากนั้นผลแห่งการไปสำรวจสถานที่เกิดเหตุยังอาจทำให้ได้ประสพหลักฐานการกระทำผิดแจ้งชัดขึ้นว่าใครเป็นคนกระทำผิดอีก หรืออาจเป็นช่องให้เกิดความคิดเห็นว่าน่าจะมีผู้รู้เห็นเป็นพยานอีกก็ได้ ซึ่งจะได้สืบสวนนำมาประกอบคดีให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นอีก ส่วนข้ออื่นใดที่ได้ความรู้จากคำให้การจำเลย ก็ต้องพยายามสืบสวนให้ได้ความต่อไปดูจะเดียวกัน

แต่ในเวลาถามจด หรือสนทนากับจำเลยก็ดี ในเวลาสืบสวนหาเค้ามูลเนื่องแต่คำให้การของจำเลย หรือทำแผนที่ก็ดี ต้องกระทำต่อหน้าเจ้าพนักงานผู้อื่นให้รู้เห็นเป็นพยานผู้หนึ่งเป็นผู้ใหญ่กว่าตนได้ก็ยิ่งดี เพื่อราคาแห่งคำตอบแลหลักฐานพยานที่หาได้มานั้นจะมีค่าควรฟังได้ยิ่งขึ้น การซักถามคำให้การจำเลยโดยละเอียดนั้น นอกจากจะเป็นประโยชน์แก่คดีตั้งว่ามา ยังทำให้สะดวกแก่การสืบสวนหาหลักฐานดีกว่าที่จะงมสืบเดาสุม ซึ่งบางทีหาผลมิได้หรือได้ไม่สู้ดีกันไม่ติดและถ้าคดีใดได้พยานหลักฐานแน่นหนาเพียงพอแล้ว ผู้ว่าคดีอาจไม่ส่งคำรับสารภาพนั้นต่อศาลก็ได้ ซึ่งตกเป็นหน้าที่ของผู้ว่าคดี หาใช่หน้าที่ของพนักงานสอบสวนไม่

ข้อ 250 การที่จำเลยหรือผู้ต้องหาควรมีโทษหรือไม่ และถ้าต้องมีโทษควรต้องรับโทษหนักหรือเบาเพียงใดนั้น แล้วแต่กฎหมายบัญญัติไว้ แต่ต้องจำว่าหน้าที่เจ้าพนักงานตำรวจไม่พึงประสงค์ว่าจะให้จำเลยต้องถูกลงโทษเสมอไป หรือต้องให้จำเลยได้รับโทษหนักแต่ฝ่ายเดียว แต่เจ้าพนักงานตำรวจผู้อำนาจคดีแทนแผ่นดินจะต้องพยายามกระทำการทุกอย่างโดยเต็มที่ที่จะให้ได้ความกระจ่าง ว่าผู้

ต้องหาที่จับมาได้กระทำผิดจริงหรือไม่และถ้าผิดจริง มีเหตุผลอันควรจะได้รับโทษหนักหรือเบาจึงต้องสืบสวนและสอบสวนข้อเท็จจริงให้ปรากฏ โดยที่ศาลเป็นคนกลางรู้ไม่ได้ว่าความจริงเป็นอย่างไร ศาลต้องอาศัยหลักฐานที่โจทก์จำเลยนำมาแสดง เพราะฉะนั้นเรื่องดังกล่าวมา ถ้าความจริงมีพยานหลักฐานแวดล้อมพอ หากเจ้าพนักงานไม่สืบสวนสอบสวนจริงจึงต่อไป คงยึดแต่คำรับสารภาพเป็นหลัก จนเป็นเหตุให้ศาลหยิบยกคำรับสารภาพขึ้นลดโทษ ดังนี้ก็จะกลายเป็นเจ้าพนักงานเองเป็นผู้ลดโทษ ไม่ใช่กฎหมายประสงฆ์ให้ลด การกระทำเช่นนี้จึงกลายเป็นการเพาะโจร หาใช่ปราบโจรไม่ ทำให้คนอันธพาลสันดานหยาบนิยมการกระทำผิดเป็นอาชีพได้ใจกำเรียบไม่กลัวเกรงอาชญาเพราะเหตุที่ได้รับโทษเบาไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ เจ้าพนักงานผู้สอบสวน และผู้รักษากฎหมายจะพึงกระทำหรือละเว้นเพราะฉะนั้นจึงควรระวังการสอบสวนให้ดี

ค) หลักการถามปากคำพยาน คือ

ข้อ 251 หลักในการถามปากคำพยานนั้น ในขั้นต้นให้พยานเล่าเรื่องให้ฟังตามจริงที่เขาได้รู้เห็น เมื่อจบพยานในข้อใด หรือถ้อยคำของพยานยังเห็นว่ายังมี ความแอบแฝงอยู่อย่างไร ให้ซักพอกและเคาะได้ให้ได้ความแจ่มแจ้งจนสิ้นกระแสความ และถ้ารู้จักหรือจำผู้ถูกกล่าวหาได้แล้วต้องให้ดูตัว (ตามระเบียบการชี้ตัว)

การที่จะสอบถามอย่างไรบ้างนั้นเกี่ยวกับผู้สอบสวนจะต้องรู้ประเด็นของคดีนั้นว่ามีประเด็นที่ควรจะถามอย่างไรบ้าง เช่น ก. หว่าว่า ข. เอาดาบฟันมีบาดแผล ข. ต่อสู้ว่าไม่ได้ฟัน ประเด็นที่ควรจะถามก็คือว่า ข. เอาดาบฟัน ก. จริงหรือไม่ แต่ในบางเรื่องประเด็นที่จะต้องสอบสวนหามีแต่ข้อเดียวไม่ หรือแม้จะเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับกฎหมายก็ดี แต่การที่จะวินิจฉัยสันนิษฐานได้ ย่อมเกิดมาจากความเท็จจริงก่อน เช่น ก. หว่าว่า ข. ซึ่งอยู่บ้านเดียวกันคนละห้อง เป็นผู้ร้ายลักทรัพย์ และจับของกลางได้ในบ้าน ข. ข. ปฏิเสธในข้อลัก และแก้ตัวว่าของนั้นจะเข้ามาอยู่อย่างไรไม่รู้ ซึ่งบางทีจะมีคนมาชุกใส่ให้ เขาเพราะห้องนั้นเป็นห้องที่ใครเข้าออกได้เสมอตลอดจนตัวผู้กล่าวหา ดังนี้ถ้าเราจะสอบสวนแต่ข้อเดียวว่าจับของกลางได้ในห้อง

ข. จริงแล้วคดียังหาควรวฟ้อง ข. ได้ไม่ เพราะคดียังเป็นที่ยังสงสัย ซึ่งอาจจะมีผู้เอาของกลางไปซุกใส่ไว้ ข้อที่ควรจะสอบสวนเพื่อเป็นทางพิจารณาโดยเด็ดขาดปราศจากข้อสงสัยก็ข้อที่ควรสอบสวน ตัวอย่างเช่น

ก. ของกลางที่ได้นั้นเก็บไว้ด้วยลักษณะอย่างใด ถ้าได้ในที่เปิดเผย ก็ต้องสอบต่อไปว่า ในห้องที่ได้ของกลางนั้น ตามปกติใส่กุญแจพิเศษ ซึ่งคนอื่นไม่สามารถเข้าไปได้กุญแจก็อยู่กับผู้ต้องหาเสมอและเจ้าทุกข์เองก็ไม่เคยเข้าไปในห้องนั้นก่อนที่จะจับของกลางได้

ข. ใช้แต่เท่านั้น ของกลางที่ได้มายังใส่อยู่ในหีบของผู้ต้องหา ซึ่งลิ้นกุญแจอีกชิ้นหนึ่ง โดยกุญแจอยู่กับผู้ต้องหาตลอดเวลา

ค. ก่อนเข้าค้นหรือภายหลังที่ได้ของกลางผู้ต้องหาแสดงกิริยาอาการเป็นพิรุณผิดปกติวิญญูชนที่สุจริต

ง. บุคคลอื่นไม่มีหนทางใดที่จะแก้มใส่ความผู้ต้องหา

เมื่อผู้สอบสวนได้พยายามสอบสวนเหตุผลต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อัน และเหตุอื่น ๆ อาจจะมีได้อีกมาประมวลดูแล้วก็พอมีทางที่จะพิจารณาคดีนั้นว่าแท้จริงประการใดได้

ข้อ 252 ในการสอบสวนคดีอาญา พนักงานสอบสวน อย่างคดีนี้เพียงแต่ข้อที่เกี่ยวข้องในประเด็นเท่านั้น เพราะถ้าพนักงานสอบสวนถือหลักแต่ในประเด็นแล้วอาจจะทำให้คดีนั้นไม่รัดกุมพอ จึงจำเป็นต้องสอบสวนเหตุผลทั้งหลายที่เกี่ยวข้องประเด็น หรือเหตุผลอื่นใดที่ปรากฏแก่พนักงานสอบสวน เพื่อประกอบการพิจารณาถึงความจริงแห่งคดีอีกด้วย เช่นมีการพิสูจน์ข้อเท็จจริงและเหตุผลแห่งข้อเท็จจริงในคดียกตัวอย่าง นาย ก. พยานให้การว่า เขาเคยมารับประทานอาหารที่หนึ่ง บังเอิญเวลาเกิดเหตุเขากำลังรับประทานอาหารในที่นั้นเช่นเคย และขณะที่เขาเข้าไปในร้านเขาได้เห็น นาย ข. ซึ่งเป็นเพื่อนได้ทักทายกันแล้วออกจากร้านไป พนักงานสอบสวนทราบดีว่า เพื่อนนาย ก. ไม่เห็นเหตุการณ์ แต่ก็ควรสอบข้อเท็จจริง นาย ข. ตามค่านาย ก. อังนั้น ถ้านาย ข. รับว่าพอนาย ก. จริง ก็เรียกว่าพนักงานสอบสวนได้พิสูจน์ค่านาย ก. พยานไปในตัว ว่านาย ก. ไปที่นั้นจริง ถ้านาย ข. ว่า

ไม่จริง ก็จะได้ค้นคว้าพิสูจน์ค่านาย ก. หรือ ข. ต่อไป ว่าค่าคนใดจริงไม่จริงเป็นทางประกอบการพิจารณา หรือมีคดีเกี่ยวแก่ข่มขืนกระทำชำเราหญิง ตามธรรมดา พยานชนิดนี้มักจะมีแต่หญิงคนกลางที่เรียกว่าประจักษ์พยานเป็นหลัก ผู้สอบสวนจึงจำเป็นต้องค้นคว้าหาพยานพฤติเหตุประกอบ เช่น มีผู้มาพบผู้ต้องหาใช้อุบาย หรืออาการกิริยาที่แสดงพอให้เข้าใจว่า ฝ่ายชายมุ่งชำเราในตัวหญิงมาก่อน ๆ หรือเห็นหญิงถูกข่มขืน แสดงกิริยาโกรธหรือเสียอกเสียใจในเวลากระชั้นชิดกับเหตุเกิดตลอดจนวัตถุพยานอื่น เพื่อเป็นหลักประกอบแสดงว่าหญิงนั้นให้การโดยความสัตย์จริงหรือ เช่น คดีรับของโจร ผู้สอบสวนจะต้องนึกถึงคำกฎหมายว่า ผู้ที่จะมีผิดทางรับของโจรนั้นผู้ต้องหา รู้สึกว่าเป็นของร้าย ผู้สอบสวนบางคนอาจง่ว่าจะเอาพยานคนใดคนยืนยันผู้ต้องหา ว่าเวลารับของโจรนั้นผู้ต้องหา รู้สึกว่าเป็นของร้าย ผู้สอบสวนบางคนอาจง่ว่าจะเอาพยานคนใดมายืนยันผู้ต้องหา ว่าเวลารับของโจรนั้นผู้ต้องหา รู้สึกว่าเป็นของร้าย เพราะความรู้สึกนี้เป็นความในใจกัน ผู้สอบสวนจึงจำเป็นต้องหาทางพิสูจน์ โดยอาศัยหลักธรรมดาของวิญญูชนนั้นเป็นหลัก กล่าวคือ ถ้าผู้รับของนั้นโดยสุจริต ผู้นั้นก็มักแสดงอาการกิริยาเป็นปกติไม่สื่อความพิรุธ แต่ในทางตรงข้าม ถ้าผู้นั้นรับไว้โดยรู้สึกว่าเป็นของร้าย ผู้นั้นก็มักสำแดงอาการกิริยาให้เห็นดังนั้นตกเป็นหน้าที่ผู้ดำเนินการตรวจค้น ตลอดจนผู้สอบสวนจะต้องพิจารณาอาการกิริยาของผู้ต้องหา ตั้งแต่ต้นจนตลอดโดยละเอียด เช่น

(1) เข้าบ้านจะตรวจค้นของกลาง ผู้ต้องหาแสดงกิริยาอาการผิดปกติ หรือเป็นพิรุณประการใด เช่น ปิดบังซ่อนเร้น หรือโยนทิ้งของนั้นด้วยความตกใจ เป็นต้น

(2) ถ้อยคำที่พนักงานตรวจค้นบอกกล่าว และถ้อยคำที่ผู้ต้องหาได้ตอบ เช่น พุดจาต้นปลายไม่ตรง ประเดี้ยวพุดตอบอย่างนั้น ประเดี้ยวพุดตอบอย่างนี้

(3) สถานที่ๆ ได้ของกลางอยู่ในลักษณะซ่อนเร้นพรางตา หรือเปิดเผยเป็นประการใด

(4) สถานที่ๆ ได้ของกลางแสดงได้ชัดว่าผู้ต้องหา^๕รู้เห็นเป็นใจ
ในของกลางนั้นโดยเหตุผลกลใด

ยังมีคดีอื่นอีกมาหลายที่จำเป็นต้องประกอบด้วยว่า ผู้ต้องหา^๕มี
เจตนาหรือรู้เห็นเป็นใจ (สมรู้) จึงจะมีความผิด เมื่อเป็นเช่นนี้พนักงานสอบสวนก็
คงหนักใจเช่นเดียวกับตัวอย่างเรื่องรับของโจร เพราะการมีเจตนา หรือไม่มี
เจตนา^๕รู้เห็นกับการกระทำความผิด บางรายก็ไม่มีพยานแสดงให้เห็นชัดแจ้ง คล้าย ๆ กับ
เงาในกระจก จึงตกเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะแสวงหาพฤติการณ์จากการ
กระทำของผู้ต้องหา ก่อนหรือหลัง หรือขณะกระทำความผิดและจากเหตุผลอื่น ๆ รวบรวม
พอที่จะแสดงให้เห็นว่า เหตุผลที่ปรากฏนั้นย่อมแสดงให้เห็นชัดแจ้งได้ว่าผู้ต้องหา^๕รู้เห็นหรือ
มีเจตนาในการกระทำนั้น ๆ

มีอีกข้อหนึ่งที่พนักงานผู้สอบสวนจะได้พิจารณาพยานที่ได้มาให้ดี และสมเหตุ
สมผลไม่ใช่ขึ้นชื่อว่าพยานรู้เห็นในคดีแล้วเป็นพอ ขอให้พิจารณาตามแง่ของพยานดัง
ต่อไปนี้ เช่น

1. มีนาย ก. พยานคนหนึ่งเดินทางผ่านที่เกิดเหตุ ทำให้รู้เห็นเหตุการณ์ใน
คดีนั้นพนักงานสอบสวนจึงสอบไว้เป็นพยาน

2. มีนาย ข. พยานซึ่งปกติทำการค้าขายเป็นประจำอยู่ที่ ๆ เกิดเหตุ
จึงทำให้พยานเห็นเหตุการณ์ จึงสอบไว้เป็นพยาน

ทั้ง นาย ก. นาย ข. ที่ให้การนี้ พนักงานสอบสวนจะต้องพิจารณาซึ่งนำ
หนัก ซึ่งตามปกติจะต้องเชื่อถือถ้อยคำนาย ข. เป็นหลัก เพราะถือว่าเป็นพยานฐานที่
และพยานค้าขายประจำในที่นั้นด้วย

ส่วนนาย ก. พยานรู้เห็นเหตุการณ์เช่นกัน แต่ผู้สอบสวนอย่าลืมนึกว่า
นายคนนี้เป็นแต่เดินทางผ่านมาเห็นพยานชนิดนี้อาจเรียกได้ว่า บังเอิญมาเห็นเหตุ
การณ์พอเหมาะพอเจาะซึ่งโดยปกติแล้ว อาจเป็นทางทำให้ผู้ได้ยินได้ฟังสงสัยคำ
พยานชนิดนี้อยู่ในตัวน้ำหนักย่อมผิดกับพยานคนที่ทำการค้าขายประจำอยู่ในสถานที่ที่เป็น
ธรรมดา เพราะพยานอยู่ประจำสถานที่นั้นเป็นหลักฐานที่อยู่ประจำแน่นอนยิ่งกว่า

พยานที่เดินผ่าน

ทำไมผู้สอบสวนจึงจะแก้อ้างอิงผู้ฟังในถ้อยคำพยานที่เดินผ่านมานั้นได้แล้ว พนักงานสอบสวนจึงจำต้องสอบค้นคว้าต่อไปว่า

ก. โดยปกติเวลานั้น ๆ นาย ก. ต้องเดินผ่านที่เกิดเหตุทุกวัน เพราะต้องไปประกอบกิจธุระเสมอ ๆ แล้วสอบผู้รู้เห็นประกอบ หรือ

ข. โดยปกติไม่ค่อยเดินทางที่ผ่าน แต่บังเอิญวันนั้นมีกิจจึงเดินทางผ่าน ก็ต้องสอบสวนถึงกิจที่พยานอ้างว่าต้องผ่านทางนั้น เพราะเหตุผลนั้น ๆ ตลอดจนผู้ที่ติดต่อกับกิจของพยาน เพื่อพิสูจน์ไปในตัวว่าพยานได้เดินทางผ่านไปอยู่ที่เกิดเหตุจริง

การสอบสวนพยานนั้น จะต้องใส่ใจเสมอว่ามีวิธีต่างกับศาล เพราะเจ้าพนักงานจะต้องสอบสวนเอาความจริงมาประกอบในการฟ้องร้องเฉพาะแต่ผู้ที่มีความผิดเท่านั้น ฉะนั้นคดีใดปรากฏด้วยประการใด ๆ ว่ายังมีใครได้รู้เห็นก็ดี หรือเจ้าพนักงานเห็นว่ายังมีเหตุที่ควรจะสอบสวนในข้อใดอันเป็นทางประกอบสำนวนคดีนั้น ๆ แล้วก็ต้องจัดการสอบสวนให้ครบถ้วน ทั้งนี้เพื่อประสงค์ที่จะให้วินิจฉัยความจริงแห่งคดี และเพื่อได้นำสืบแสดงให้ศาลเชื่อถือข้อเท็จจริงโดยปราศจากข้อสงสัย

ข้อ 253 การสอบสวนพยานนั้น ควรจะระลึกอีกอย่างหนึ่งว่า โดยปกติธรรมดาเหตุการณ์ทุกอย่างเมื่อมีเหตุก็ย่อมมีผล การที่จะสอบสวนพยานนั้น ไม่ควรจจะเลือกสอบสวนแต่พยานที่รู้เห็นตรงจำพวกเดียว พยานเช่นนั้นอาจจับเหตุผลจริงหรือเท็จได้ยากมักจะมีข้อสงสัยได้ต่าง ๆ เพราะพยานสามารถจะยืนอยู่เพียง 2 คำ ว่าเห็นหรือไม่เห็น จริงหรือไม่จริง ฉะนั้นผู้สอบสวนจะต้องสอบสวนเหตุผลประกอบที่นำมาให้พยานได้รู้เห็นเหตุการณ์นั้น ๆ ภายหลังที่พยานรู้เห็นเหตุการณ์ได้พูดจาบอกกล่าวแก่ใครหรือไม่ เพราะเหตุผลกลใดจึงบอกหรือไม่บอกเมื่อได้สอบสวนเหตุผลดังกล่าวก็เป็นทางหนึ่งที่จะเชื่อพยานคนนั้นได้หรือไม่ได้เพียงใด และมีทางที่จะสอบสวนเหตุผลอื่นใดประกอบนั้นหนักหน่วงถ้อยคำนั้นอีกได้

ข้อ 254 ตามปกติผู้สอบสวนไม่จำเป็นต้องสอบสวนพยานของผู้ต้องหา เพราะตามธรรมดา พนักงานสอบสวนมีหน้าที่จะพิจารณาคดีว่าพ้อมีมูลดำเนินการฟ้อง

หรือไม่เป็นหลัก ทาใช่เป็นผู้วินิจฉัยคดีของคุณความไม่ แต่หลักเช่นกล่าวนี บางทีอาจ
เกิดความจำเป็นหรือด้วยลักษณะแห่งการสอบสวนที่ดี บางคดีก็อาจจำเป็นที่ผู้สอบสวน
ต้องรับฟังไหวซึ่งพริบสอบสวนตัด หรือพิสูจน์พยานผู้ต้องหาเสียแต่ในชั้นต้นหรือป้องกัน
มิให้ผู้ต้องหามีโอกาสซักซ้อมพยาน ทำให้เสียความเที่ยงธรรมในคดีก็อาจจะสอบสวน
พยานผู้ต้องหาในบางคดี เพื่อให้เกิดผลแก่คดีนั้น ๆ ก็ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำสั่งกรมตำรวจ

ที่ 382/2530

เรื่อง การอำนวยการควบคุมการสอบสวนคดีอาญา

โดยที่กรมตำรวจเห็นเป็นการสมควรกำหนดแนวทางปฏิบัติในการสอบสวนดำเนินคดีอาญาให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม มีประสิทธิภาพ รัดกุม ก่อให้เกิดหลักประกันการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นมูลฐาน ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความสงบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับนโยบายการรักษาความสงบเรียบร้อยของกระทรวงมหาดไทยและกรมตำรวจ โดยยึดหลักความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายและให้ความสำคัญกับการป้องกันควบคุมไปกับการปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้การสอบสวนคดีอาญาในชั้นพนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นกระบวนการยุติธรรมขั้นต้นสามารถพิสูจน์การกระทำผิดและเป็นหลักฐานเบื้องต้นในการพิจารณาในชั้นศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคท้าย และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523 ข้อ 2.5 อธิบดีกรมตำรวจในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวนทั่วราชอาณาจักร จึงกำหนดทางปฏิบัติไว้ ดังต่อไปนี้

1. การจับกุม

ก่อนที่จะจับกุมบุคคลใด เจ้าพนักงานตำรวจจะต้องสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานขั้นต้นให้ได้เป็นที่แน่ชัดเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำผิดเสียก่อนและในการจับกุมโดยปกติจะต้องรวบรวมพยานหลักฐานดังกล่าวแล้วเสนอไปยังผู้มีอำนาจเพื่อขอความเห็นชอบในการจับกุม ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523 ข้อ 1 โดยเคร่งครัด

กรณีเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้นั้นไปกระทำความผิดมาแล้ว และจะหลบหนี ซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับกุมได้โดยไม่ต้องมีหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78 (3) นั้น จะต้องมิใช่เท็จจริงและพยาน

หลักฐานเพียงพอที่จะจับกุมได้

2. การแจ้งสิทธิ

เมื่อมีการจับกุมผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับ หรือผู้ต้องหา มีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิตามกฎหมาย อันได้แก่ สิทธิในการพบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายสองต่อสอง ได้รับการเยี่ยมตามสมควรและได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อได้รับการเจ็บป่วยและให้ลงหลักฐานไว้ในรายงานเบ็ดเสร็จประจำวันของสถานีตำรวจ หรือที่ทำการของตำรวจ โดยให้ผู้แจ้งและผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา ลงชื่อไว้เป็นหลักฐานด้วย

3. การควบคุม

ห้ามมิให้ใช้วิธีควบคุมผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา เกินกว่าที่จำเป็นการควบคุมจะต้องคำนึงถึงข้อหา พฤติการณ์ในการกระทำความผิด สถานะของตัวบุคคลที่ถูกจับกุม และสถานที่ที่จับกุมหรือควบคุม ประกอบการดำเนินการดังกล่าวจะต้องใช้ดุลพินิจอย่างรอบคอบ รวมทั้งการใช้เครื่องพันธนาการต่าง ๆ ควรพิจารณาใช้ให้เหมาะสมเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้หลบหนีเท่านั้น ห้ามกระทำการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการประจานผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาหรือแสดงถึงความทารุณโหดร้ายปราศจากมนุษยธรรม

4. การปล่อยชั่วคราว

ให้พนักงานสอบสวนพึงระลึกเสมอว่า เมื่อมีการจับกุมบุคคลใดเป็นผู้ต้องหาแล้ว เป็นสิทธิของผู้ต้องหา หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับที่จะยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างการสอบสวน และเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องรับคำร้องไว้พิจารณาโดยถือปฏิบัติตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523 ระเบียบกรมตำรวจว่าด้วยการปล่อยชั่วคราว (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2526 และบันทึกกรมตำรวจที่ 0611/2526 ลงวันที่ 5 กันยายน 2526 เรื่อง ก่าจับและชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการปล่อยชั่วคราวโดยเคร่งครัด และให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ และเหตุผลตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 ประกอบการใช้ดุลพินิจในการพิจารณาสั่งการหรือเสนอ

เพื่อพิจารณา หากสัญญาประกันไม่สมบูรณ์ในเรื่องใดก็ตามพนักงานสอบสวนต้องรับสัญญาประกันนั้นไว้แล้วให้ค้ำประกันที่แจ่ง โดยทำหลักฐานเป็นหนังสือและแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบ พร้อมกับลงลายมือชื่อผู้ยื่นคำร้องไว้เป็นสำคัญ หากเห็นว่าไม่ควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว จะต้องเสนอถึงผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือจนถึงผู้มีอำนาจสั่งการ โดยแสดงเหตุผลตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวอย่างแจ่มชัด และเมื่อมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตด้วยเหตุผลใดแล้วต้องบันทึกแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวได้ทราบเพื่อเป็นหลักฐานภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ยื่นคำร้อง

5. การให้นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่รับผิดชอบในการสอบสวน

5.1 คดีผู้บังคับบัญชาระดับสารวัตรสถานีตำรวจหรือสารวัตรสืบสวนสอบสวน หรือสารวัตรสอบสวนต้องทำการสอบสวนด้วยตนเอง ได้แก่ คดีอุกฉกรรจ์หรือคดีสำคัญนอกเหนือจากที่กล่าวไว้ในข้อ 5.2 และ 5.3

5.2 คดีที่ผู้บังคับบัญชาระดับผู้กำกับการ หรือรองผู้กำกับการต้องทำการสอบสวนด้วยตนเอง ได้แก่

5.2.1 คดีการลักพาตัวเรียกค่าไถ่

5.2.2 คดีข่มขืนกระทำชำเราและฆ่า

5.2.3 คดีความผิดเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่ายยาเสพติดให้โทษรายใหญ่ ซึ่งมีมูลค่าตั้งแต่ 500,000 บาท ขึ้นไป

5.2.4 คดีเกี่ยวกับการก่อวินาศกรรม การจลาจลหรือการจลาจลกรรม

5.2.5 คดีเกี่ยวกับพระบรมวงศานุวงศ์ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป ต้องหาคดีอาญา

5.2.6 คดีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ต้องหาคดีอาญา วันแต่เป็นคดีลหุโทษ หรือคดีที่กระทำโดยประมาท

5.2.7 คดีที่บุคคลในคณะทูต กงสุลและบุคคลในองค์การสหประชาชาติ หรือองค์การรัฐต่างประเทศ เข้ามาช่วยเหลือราชการในประเทศ

ไทย เป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาคดีอาญา

5.2.8 คดีที่ผู้พิพากษา ข้าราชการพลเรือนระดับ 8 หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือข้าราชการทหารตำรวจ ตั้งแต่ชั้นพันเอก (พิเศษ) นาวาเอก (พิเศษ) นาวาอากาศเอก (พิเศษ) หรือพันตำรวจเอก (พิเศษ) ขึ้นไปถูกจับหรือต้องหาคดีอาญา เว้นแต่เป็นคดีลหุโทษหรือคดีที่กระทำโดยประมาท

5.2.9 คดีที่กล่าวหานายตำรวจชั้นสารวัตรใหญ่ หรือสารวัตร มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย

5.2.10 ความผิดเกี่ยวกับการใช้อาวุธสงครามวัตถุระเบิดประกอบอาชญากรรม โดยมีผู้ร่วมกระทำผิดตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป

5.2.11 คดีก่อความไม่สงบอันเกิดจากคนต่างด้าวจำนวนมาก

5.2.12 คดีที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสาธารณูปโภคของประชาชน เช่น ทำลายรางรถไฟ ทำลายโทรเลข โทรศัพท์ ไฟฟ้าหรือประปา เป็นต้น ถ้าการกระทำนั้นรุนแรงเป็นเหตุให้ประชาชนขาดความสะดวกหรือน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ประชาชน

5.2.13 คดีวางเพลิงหรือทำให้เกิดระเบิดเพื่อหวังเงินประกันหรือที่ก่อให้เกิดความเสียหายตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป

5.2.14 คดีที่บุคคลรวมกลุ่มในลักษณะเป็นแก๊งประกอบมิชฉาชีพในรูปแบบต่างๆ เช่น กลุ่มมือปืนรับจ้าง กลุ่มคนอันธพาล กลุ่มจับคนไปเรียกค่าไถ่ กลุ่มขู่เข็ญเรียกค่าคุ้มครอง กลุ่มค้าอาวุธผิดกฎหมาย กลุ่มค้ายาเสพติดให้โทษ กลุ่มโจรกรรมรถยนต์ กลุ่มลักพระพุทธรูป กลุ่มลักทรัพย์ในอาคาร กลุ่มลักโค-กระบือ ข้าง มา เครื่องมือการเกษตร หรือกลุ่มบุคคลที่ประกอบการเป็นภัยต่อสังคม เช่น กลุ่มจัดหางานโดยหลอกลวงคนทำงาน หรือหลอกลวงคนไปทำงานต่างประเทศเหล่านี้ เป็นต้น เฉพาะที่เกิดขึ้นหลายท้องที่ในเขตอำนาจของกองกำกับการเดียวกัน

5.2.15 คดีที่ผู้บังคับบัญชาระดับผู้บังคับการเห็นสมควรให้

ทการสอบสวนด้วยตนเอง

5.3 คดีที่ผู้บังคับบัญชาระดับผู้บังคับการ หรือรองผู้บังคับการ ต้องรับผิดชอบทำการสอบสวนด้วยตนเอง ได้แก่

5.3.1 คดีความผิดที่บ่อนทำลายเศรษฐกิจและทรัพยากร ของชาติที่สำคัญ เช่น คดีความผิดตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกง ประชาชน คดีลักลอบตัดไม้ทำลายป่า คดีลักลอบขนแร่ เป็นต้น โดยคำนึงถึงจำนวน ผู้ร่วมกระทำผิด หรือพฤติกรรมแห่งการกระทำผิดที่สลับซับซ้อนหรือเกิดความเสียหาย จำนวนมาก

5.3.2 คดีที่บุคคลสำคัญหรือผู้มีอิทธิพลก่อขึ้นหรือเป็นผู้ต้องหา

5.3.3 คดีประทุษร้ายบุคคลสำคัญ หรือบุคคลสำคัญประสพ-
อุบัติเหตุร้ายแรง

5.3.4 คดีเกี่ยวกับเหตุที่อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือกระทบกระเทือนต่อการเมือง การทหาร การเศรษฐกิจและสังคม

5.3.5 คดีซึ่งกระทบกระเทือน หรืออาจกระทบกระเทือน ต่อสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศ

5.3.6 คดีที่กล่าวหาว่านายตำรวจชั้นผู้กำกับการ หรือ รองผู้กำกับการมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย

5.3.7 คดีที่บุคคลรวมกลุ่มในลักษณะเป็นแก๊งประกอบมิช-
ฉาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กลุ่มมือปืนรับจ้าง กลุ่มคนอันธพาล กลุ่มจับคนไปเรียก
ค่าไถ่ กลุ่มขู่เชิญเรียกค่าคุ้มครอง กลุ่มค้าอาวุธผิดกฎหมาย กลุ่มค้ายาเสพติดให้โทษ
กลุ่มโจรกรรมรถยนต์ กลุ่มลักพระพุทธรูป กลุ่มลักทรัพย์ในอาคาร กลุ่มลักโค-กระบือ
ช้าง ม้า เครื่องมือการเกษตร หรือกลุ่มบุคคลที่ประกอบกิจการอันเป็นภัยต่อสังคม เช่น
กลุ่มบริหารจัดการงานโดยหลอกลวงคนทำงาน หรือหลอกลวงคนไปทำงานต่างประเทศ
เหล่านี้ เป็นต้น เฉพาะที่เกิดขึ้นหลายท้องที่ซึ่งเป็นคดีสำคัญหรือเสียหายจำนวนมากใน
เขตอำนาจของกองบังคับการเดียวกัน

5.3.8 คดีที่ผู้บังคับบัญชาาระดับชั้นผู้บัญชาการขึ้นไป เห็นสมควรให้การสอบสวนด้วยตนเอง

คดีนอกจากที่กล่าวไว้ในข้อ 5.1, 5.2 และข้อ 5.3 ผู้บังคับบัญชาาระดับชั้นผู้บัญชาการ ผู้บังคับการและผู้กำกับการ จะให้นายตำรวจระดับใดไปควบคุมการสอบสวนคดีใดเป็นพิเศษให้มีอำนาจสั่งการได้ตามที่เห็นสมควร

สำหรับคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง, กองตำรวจคนเข้าเมือง และกองทะเบียนคนต่างด้าวและภาษีอากร ให้ผู้บังคับการขึ้นไปใช้ดุลยพินิจพิจารณาว่า ควรให้พนักงานสอบสวนชั้นใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนด้วยตนเองหรือควบคุมการสอบสวนตามคำสั่งนี้โดยอนุโลม

6. แนวทางการปฏิบัติกรณีพนักงานสอบสวนชั้นผู้ใหญ่รับผิดชอบสอบสวน

6.1 เมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้นในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ เข้าเกณฑ์ตามที่กำหนดแบ่งหน้าที่ไว้ดังนี้ ให้เป็นหน้าที่ร้อยเวรหรือเวรสอบสวนคดีอาญาที่รับแจ้งหรือทราบเหตุคดีนั้น รับรายงานต่อ สารวัตร, สารวัตรใหญ่, ผู้กำกับการ, ผู้บังคับการ หรือผู้บัญชาการ แล้วแต่กรณีโดยด่วน โดยถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการรายงานเหตุด่วนหรือพิเศษทันที แล้วให้ผู้บัญชาการ, ผู้บังคับการ, ผู้กำกับการ หรือสารวัตรใหญ่ แล้วแต่กรณีพิจารณามอบหมายให้พนักงานสอบสวนชั้นผู้ใหญ่ตามข้อ 5.1, 5.2 และ 5.3 รับผิดชอบสอบสวนคดีตามคำสั่งโดยด่วน

6.2 ในระหว่างที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบยังมีได้ทำการสอบสวนให้ร้อยเวร หรือเวรสอบสวนคดีอาญานั้นรับดำเนินการที่จำเป็นเบื้องต้นไปพลางก่อน อย่าให้เกิดความบกพร่อง แล้วรวบรวมหลักฐานการสอบสวนให้ผู้รับผิดชอบการสอบสวนนั้น ๆ โดยมีชักช้า

6.3 ให้รองสารวัตรเวรสอบสวน, สารวัตรสืบสวนสอบสวน, สารวัตรสอบสวน สารวัตรจราจรในท้องที่มีหน้าที่โดยตรงในการสอบสวนคดีอาญานั้น เป็นผู้ช่วยสารวัตรใหญ่ รองผู้กำกับการ หรือผู้กำกับการ, รองผู้บังคับการ หรือผู้บังคับการแล้วแต่กรณี ในการดำเนินการ เช่น การขัดฟ้องฝากขังผู้ต้องหา การติด

ตามพยานและอื่นๆ เป็นต้น แต่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ที่รับผิดชอบสอบสวนคดี ตามข้อ 5.1, 5.2 และ 5.3

6.4 การสรุปสำนวนและลงนามทำขบวนการสอบสวน ให้ถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 8 บทที่ 11 ว่าด้วยการรวบรวมสำนวนการสอบสวนประกอบด้วยความเห็น กล่าวคือ เมื่อเสร็จการสอบสวนแล้วให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบรวบรวมบันทึกและเอกสารต่างๆ ในการสอบสวนรวมเข้าสำนวนไว้ และเป็นผู้ลงนามรับผิดชอบในรายงานการสอบสวน

6.5 การส่งสำนวนเมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสอบสวนเสร็จ และเสนอสำนวนการสอบสวนถึงผู้บังคับบัญชา ที่มีอำนาจมีความเห็นสิ่งคดีเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งสำนวนไปยังสถานีตำรวจนครบาล หรือสถานีตำรวจท้องที่ เพื่อลงสารบบ และจัดส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

6.6 ให้ผู้บังคับบัญชาระดับกองกำกับการ กองบังคับการ กองบัญชาการ และจเรตำรวจ ซึ่งมีหน้าที่ออกตรวจราชการตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี เล่ม 2 ประเภทการบริหาร ลักษณะที่ 56 ว่าด้วยการตรวจราชการ ตรวจสอบการปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งนี้โดยเคร่งครัด และหมั่นกวาดขันให้พนักงานสอบสวนชั้นผู้ใหญ่ตั้งกล่าวแล้วรับผิดชอบทำการสอบสวนคดีอุกฉกรรจ์หรือคดีสำคัญตามคำสั่งนี้ด้วยตนเอง

7. การปฏิบัติเมื่อมีการร้องเรียน

ในกรณีที่มีผู้เสียหาย ผู้กล่าวโทษ ผู้ต้องหา สามัญหรือญาติของผู้ต้องหา ร้องขอความเป็นธรรมต่อผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการสอบสวนดำเนินคดีอาญา หรือในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนตามลำดับชั้นเห็นเป็นการสมควรให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาผู้นั้นให้ความสนใจรับพิจารณาสั่งการสืบสวนหรือตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยเร็ว เมื่อเห็นว่ามิเหตุอันสมควรให้รีบเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจและพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรหรือสั่งการให้พนักงานสอบสวน

สวนชั้นผู้ใหญ่ดังกล่าวแล้วในข้อ 5 รับผิดชอบทำการสอบสวนเสียเอง หรือสั่งให้เข้าไปควบคุมการสอบสวนอย่างใกล้ชิดโดยมิชักช้า เพื่อกำกับดูแลให้การสอบสวนคดีเป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว บริสุทธิ์ ยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย

เมื่อผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนได้รับการร้องเรียนขอความเป็นธรรมหรือเมื่อเห็นเป็นการสมควรสั่งการให้ความเป็นธรรมในการสอบสวนคดีใดแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาผู้นั้นรับรายงานถึงผู้บังคับบัญชาเหนือตนไปอีกหนึ่งชั้นได้ทราบโดยมิชักช้าว่า ได้สั่งการไปแล้วประการใด และให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาผู้รับรายงานดังกล่าวติดตามผลการปฏิบัติและพิจารณาสั่งการแก้ปัญหา เพื่อให้การสอบสวนเป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรมด้วย

ให้ยกเลิกบันทึกกรมตำรวจที่ 0503/6617 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2526 เรื่องการควบคุมและการสอบสวนของนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ โดยให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2530

พลตำรวจเอก ณรงค์ มหานนท์
(ณรงค์ มหานนท์)

อธิบดีกรมตำรวจ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการการ กรมตำรวจ โทร.252-1725

ที่ 0608.5/4545

วันที่ 19 พฤษภาคม 2531

เรื่อง กำชับการปฏิบัติและซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการแถลงข่าว หรือแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน

ผบช., ผบก. หน่วยขึ้นตรงต่อกรมทุกหน่วย และผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 30 ว่าด้วยการแถลงข่าวหรือให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ และหนังสือ ตร. ที่ 0610.04/2787 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2530 เรื่อง คำแนะนำแนวทางปฏิบัติในการนำตัวผู้ต้องหามาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน ซึ่งกำหนดเป็นแนวทางในการปฏิบัติไว้แล้วนั้น แต่ปรากฏว่ายังมีการปฏิบัติที่คลาดเคลื่อนจากแนวทางที่กำหนด เป็นเหตุให้ ตร. ถูกวิพากษ์วิจารณ์ไปในทางเสื่อมเสีย

เพื่อให้การปฏิบัติในการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนเป็นไปตามแนวนโยบายของ ตร. จึงให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

1. เมื่อมีคดีเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้สารวัตรหรือสารวัตรใหญ่ ผู้เป็นหัวหน้าสถานี หรือผู้รักษาการแทนขึ้นไปเป็นผู้ให้ข่าวแก่สื่อมวลชนได้ตามระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 30 ข้อ 1(ค) โดยให้คำนึงถึงข้อห้ามมิให้ข่าวดังต่อไปนี้

- 1.1 ข้อความที่ทำให้เกิดการเสียหายแก่ทางราชการหรือรูปคดี
- 1.2 เรื่องที่เกี่ยวกับคำสั่ง ให้ปฏิบัติในหน้าที่อันเป็นระเบียบการภายใน และคำสั่งหรือระเบียบการใด ๆ ที่ถือว่าเป็นความลับ
- 1.3 เรื่องที่จะเกิดการเสียหายแก่ผู้อื่นทางชื่อเสียง หรือผลประโยชน์ เช่น คดีความผิดเกี่ยวกับเพศความผิดฐานทำให้แท้งลูก ความผิดฐานหมิ่นประมาท และเรื่องอื่น ๆ ทำนองนี้

1.4 คดีที่อยู่ระหว่างการสืบสวนหรือสอบสวนยังไม่เสร็จ เช่น แนวการสืบสวน การจับกุม ตรวจค้น และการรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นต้น

1.5 เหตุการณ์หรือเรื่องราวซึ่งถ้าหากเปิดเผยต่อประชาชนอาจเป็นแบบที่บุคคลอื่นจะถือเอาเป็นตัวอย่างในการกระทำขึ้นอีก เช่น แผนประทุษกรรมต่าง ๆ ของคนร้าย หรือวิธีการที่แสดงถึงการฉ้อโกงการกระทำอันผิดวินัยอาชญากรรมและวิธีการอันชั่วร้ายอื่น ๆ

1.6 ข้อความซึ่งปรากฏในทางสอบสวนของพนักงานสอบสวน ซึ่งอาจจะทำให้บุคคลอื่นรู้จักตัว ชื่อตัว ชื่อสกุลของเด็กหรือเยาวชนรูปถ่ายหรือการถ่ายรูปเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดหรือข้อความแสดงถึงสถานที่อยู่ หรือโรงเรียนของเด็กหรือเยาวชนนั้น

2. ไม่ควรนำผู้ต้องหามาแถลงข่าว หรือแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน โดยเฉพาะผู้ต้องหาที่ให้การปฏิเสธ เว้นแต่กรณีผู้ต้องหาให้การปฏิเสธแต่คดีพยานหลักฐานของกลางน่าเชื่อว่าผู้ต้องหากระทำผิดจริง เช่น คดียาเสพติด ส่วนกรณีผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ อาจจะนำมาแถลงข่าวได้ หากเกิดประโยชน์ต่อสาธารณชน หรือต่อทางราชการ

3. ห้ามทำป้ายชื่อแขวนคอผู้ต้องหา แล้วนำออกมาแถลงข่าวหรือแพร่ภาพต่อสื่อมวลชนนอกจากเป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวน หรือกองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อถ่ายรูปเก็บรวบรวมในภาพสมุดแฟ้มประวัติคนร้ายเท่านั้น

4. ในการแถลงข่าวเมื่อจับกุมผู้ต้องหาได้นั้น ผู้แถลงข่าวพึงระมัดระวังการใช้ถ้อยคำกิริยาท่าทาง ซึ่งจะเป็นการละเมิดสิทธิ หรือเป็นการประจาน ดูหมิ่นเหยียดหยามผู้ต้องหา ควรใช้ถ้อยคำที่กล่าวเป็นกลาง ๆ เช่น "ผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมมานี้ ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด แต่จะมีความผิดจริงหรือไม่นั้น เป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม"

5. ในการนำตัวผู้ต้องหาไปชี้สถานที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพนั้น

ไม่ควรจัดให้สื่อมวลชนไปทำข่าวหากสื่อมวลชนทราบ และติดตามไปเองพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีต้องจัดสถานที่ให้สื่อมวลชนอยู่ เพื่อไม่ให้กีดขวางการทำงานของพนักงานสอบสวน และให้พินิจระมัดระวังการใช้ถ้อยคำกิริยาท่าทาง ซึ่งมองภาพให้เห็นว่าเป็นการข่มขู่ทารุณโหดร้าย หรือปฏิบัติเป็นการไม่สมควรต่อผู้ต้องหา

6. พินิจระมัดระวังและหลีกเลี่ยงการให้สัมภาษณ์ใด ๆ ที่มีลักษณะเป็นการตอบโต้ระหว่างพนักงานสอบสวนกับผู้ต้องหาโดยมีสื่อมวลชนเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์ในลักษณะเป็นคนกลาง

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและขอกำชับให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น กวดขันให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนี้ โดยเคร่งครัด

พล.ต.อ. เภา สารสิน

(เภา สารสิน)

อ.ตร.

ศูนย์วิทยุตำรวจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

กรมตำรวจ โทร. 2525988

ที่ 0610/11611

วันที่ 21 กันยายน 2537

เรื่อง คำแนะนำแนวทางปฏิบัติในการพบและปรึกษาทนาย การเยี่ยม การรักษาพยาบาลและการสืบพยานไว้ก่อนตาม พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.อาญา (ฉบับที่ 15)พ.ศ. 2527

ผบช.น., ผบช.ก., ผบช.ภ.1-4, ผบก.ตม. และ ผบก.ตภ.

เนื่องด้วยได้มีการตรา พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.อาญา (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2527 ขึ้นไว้ใช้บังคับโดยมาตรา 3 และมาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมฯ นี้ บัญญัติให้เพิ่มความมาตรา 7 ทวิ และมาตรา 237 ทวิ แห่ง ป.วิ.อาญาขึ้น ซึ่งมีผลให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 21 กันยายน 2527 เป็นต้นไป

ตร. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าบทบัญญัติเพิ่มเติมดังกล่าวนี้กำหนดสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังเกี่ยวกับการพบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายสองต่อสอง การได้รับการเยี่ยมตามสมควร การได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย และการสืบพยานไว้ก่อน ซึ่งในเรื่องการพบและปรึกษาทนาย การเยี่ยม และการรักษาพยาบาลผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา ตร. ได้วางระเบียบไว้ถือปฏิบัติแล้ว ตาม ป.ระเบียบฯ เกี่ยวกับคดี ลักษณะ 6 บทที่ 8 บทที่ 9 และบทที่ 15 แต่ระเบียบดังกล่าวยังมีได้กำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อให้การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการพบและปรึกษาทนาย การเยี่ยมการรักษาพยาบาลผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาและการสืบพยานไว้ก่อน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสม และสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย

ฉะนั้น ตร. จึงได้ทำคำแนะนำทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานสอบสวนในการพบและปรึกษาทนาย การเยี่ยม การรักษาพยาบาลผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา

และการสืบพยานไว้ก่อน ตามนัยมาตรา 7 ทวิ และมาตรา 237 ทวิ แห่งป.วิ.อาญา
มาเพื่อแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานสอบสวนทราบเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อ
ไป ดังรายละเอียดปรากฏตามคำแนะนำที่แนบท้ายบันทึกนี้

(ลงชื่อ) พล.ต.อ. ณรงค์ มหามนต์

(ณรงค์ มหามนต์)

อ.ตร.

ศูนย์วิทยุตำรวจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**คำแนะนำแนวทางปฏิบัติในการพบและปรึกษานาย
การเชื่อม การรักษาพยาบาล และการสืบพยานไว้ก่อน
ตาม พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.อาญา (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2527**

เนื่องด้วยได้มีการตรา พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.อาญา (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2527 ขึ้นไว้บังคับ โดยมาตรา 3 และมาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมฯ นี้บัญญัติให้เพิ่มความมาตรา 7 ทวิ และมาตรา 237 ทวิ แห่ง ป.วิ.อาญา นั้น ทั้งนี้ผลให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 21 กันยายน 2527 ซึ่งเป็นวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ดร.ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติเพิ่มเติมดังกล่าวนี้ กำหนดสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขัง เกี่ยวกับการพบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายสองต่อสอง การได้รับการเชื่อมตามสมควร การได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดเจ็บป่วย และการสืบพยานไว้ก่อน ซึ่งในเรื่องการพบและปรึกษานายการเชื่อมผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา และการรักษาพยาบาล ดร.ได้วางระเบียบไว้ถือปฏิบัติแล้วตาม ระเบียบฯ เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 6 บทที่ 8 บทที่ 9 และบทที่ 15 แต่ระเบียบดังกล่าวยังไม่ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการพบและปรึกษานายการเชื่อม การรักษาพยาบาล และการสืบพยานไว้ก่อน เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเหมาะสมและสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ดร. จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ดังต่อไปนี้

1. สิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาในคดีอาญา

ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขัง มีสิทธิตามกฎหมายดังต่อไปนี้

- 1.1 พบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายสองต่อสอง
- 1.2 ได้รับการเชื่อมตามสมควร
- 1.3 ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็ว เมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิดังกล่าว

การแจ้งถึงสิทธิดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาทราบถึงสิทธิทั้ง 3 ข้อตามกฎหมายนี้และลงไว้ในรายงาน เบ็ดเสร็จประจำวันของสถานีตำรวจหรือที่ทำการของตำรวจโดยให้ผู้แจ้งและผู้ถูกจับ หรือผู้ต้องหาลงชื่อไว้เป็นหลักฐานด้วย

2. การขอพบและปรึกษานาย

การขอพบและปรึกษานายเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขัง ผู้อื่นหรือนายที่ไม่ได้รับการร้องขอจากผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไม่อาจใช้สิทธิดังกล่าวนี้ได้ และเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ไม่มีหน้าที่ช่วยเหลือหรือจัดการอย่างอื่น ต้องปล่อยให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังกับทนายติดต่อกันเองสำหรับทนาย ที่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาร้องขอพบและปรึกษานั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นทนายที่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาได้แต่งตั้งเป็นทนายของตนแล้ว

2.1 วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องขอ

2.1.1 เมื่อผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาต้องการพบเพื่อปรึกษานาย จะต้องร้องขอต่อร้อยตำรวจเวรประจำการสถานีตำรวจ หรือหน่วยราชการที่ตนถูกควบคุมหรือขังอยู่ โดยต้องระบุชื่อทนายที่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาระสงค์จะพบหรือปรึกษาด้วย

2.1.2 การร้องขอพบเพื่อปรึกษานาย ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาคจะทำคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษรหรือร้องขอด้วยวาจาก็ได้

2.2 อำนาจการสั่งอนุญาต

2.2.1 โดยปกติ เมื่อทนายที่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาร้องขอพบและปรึกษาขอเข้าพบผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาในเวลาราชการ ให้ร้อยตำรวจเวรประจำการมีอำนาจอนุญาตให้พบได้

2.2.2 ถ้าทนายที่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาร้องขอพบ และปรึกษาขอเข้าพบผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาในวันหรือเวลาอื่นนอกเวลาราชการ เมื่อร้อยตำรวจเวรประจำการพิจารณาเห็นว่ามิมีเหตุผลและความจำเป็นประกอบกับมีเวลาพอ ก็อาจ

อนุญาตให้พบและปรึกษากันได้เป็นการเฉพาะราย หากเห็นควรไม่อนุญาตให้บันทึก
เสนอหัวหน้าสถานีตำรวจ สารวัตรหรือสารวัตรใหญ่หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้
รักษาราชการแทนหรือผู้ปฏิบัติราชการแทนแล้วแต่กรณี พิจารณาสั่งการโดยมิชักช้า

2.3 สถานที่พบ

โดยที่การอนุญาตให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาพบและปรึกษากันเป็นการเฉพาะตัวมีปัญหาเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยแก่การควบคุม จึงให้ถือปฏิบัติดังนี้

2.3.1 สถานีตำรวจหรือหน่วยราชการใดมีห้องควบคุมที่อาจจัดขึ้น
เป็นพิเศษเพื่อให้ทนายพบและปรึกษากับผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาสองต่อสอง โดยแบ่งเป็น
สัดส่วนได้ ควรให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาพบและปรึกษากันที่ห้องควบคุมทำนองการ
เยี่ยมอย่างธรรมดา แต่พยายามเปิดโอกาสให้พบและปรึกษากันเป็นส่วนตัวเท่าที่จะ
กระทำได้

ทั้งนี้ ในระหว่างผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหากับทนายพบและปรึกษากันจะต้อง
อยู่ในสายตาของผู้ควบคุมตลอดเวลา และระมัดระวังอย่าให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา
หลบหนี เป็นอันขาด

2.4 วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทนาย

2.4.1 ก่อนที่ร้อยตำรวจเวรประจำการจะอนุญาตให้ผู้ถูกจับหรือ
ผู้ต้องหาได้พบและปรึกษากับบุคคลใด ซึ่งอ้างว่าเป็นทนายที่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาระบุ
ชื่อขอพบให้กรอกข้อความลงในบันทึกการพบและปรึกษากันตามแบบท้ายระเบียบนี้

2.4.2 ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบนำบันทึกดังกล่าว ตาม
2.4.1 รวมไว้ในสำนวนการสอบสวนเพื่อเป็นหลักฐานด้วย

2.5 การบันทึกหลักฐาน

ให้สถานีตำรวจและหน่วยราชการมีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องหาทุกแห่งจัดให้มี
สมุดบันทึกการพบและปรึกษากันของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา เพื่อจดบันทึกการปฏิบัติเป็น
หลักฐานในกรณีดังต่อไปนี้

2.5.1 เมื่อได้รับคำร้องขอจากผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาว่าจะขอพบและปรึกษาทนายตาม 2.1 ร้อยตำรวจเวรประจำการต้องจัดบันทึกลงไว้ในสมุด แสดงว่าผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาขอพบทนายผู้ใดได้มีการร้องขอ วัน เวลาใด แล้วให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาและทนายความลงชื่อไว้เป็นหลักฐานในสมุดนั้นด้วยทุกครั้ง

2.5.2 ในกรณีอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการนี้ ซึ่งร้อยตำรวจเวรประจำการเห็นสมควรจะจัดบันทึกไว้ในสมุดเป็นหลักฐาน ก็ให้จัดบันทึกไว้ได้เท่าที่เห็นสมควร

3. การปฏิบัติในการเยี่ยมผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา

3.1 โดยปกติการเยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังอยู่ที่สถานีตำรวจหรือที่ทำการ ให้เยี่ยมหรือติดต่อตามวัน เวลา ที่ทางราชการกำหนดไว้

3.2 กรณีการเยี่ยมนอกเวลาที่ทางราชการกำหนดไว้ จะต้องได้รับอนุญาตจากร้อยตำรวจเวรประจำการผู้รับผิดชอบ ในการควบคุมผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา ก่อนเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะเข้าเยี่ยมหรือติดต่อได้ หากร้อยตำรวจเวรประจำการพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ขอเข้าเยี่ยมหรือติดต่อไม่มีเหตุอันสมควรที่จะอนุญาตได้ก็ให้เสนอถึงหัวหน้าสถานี สารวัตร หรือสารวัตรใหญ่ หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้รักษาราชการแทน หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนพิจารณาสั่งการตามควรแก่กรณี

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตาม ป.ระเบียบฯ เกี่ยวกับคดี เล่ม 1 ลักษณะที่ 6 ว่าด้วยการควบคุม บทที่ 1 ข้อ 160 โดยเคร่งครัด

4. การปฏิบัติในการรักษาพยาบาลผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

4.1 กรณีผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาในคดีเกิดเจ็บป่วยก่อนควบคุมตัว หรือในระหว่างเดินทาง ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับนำผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่เจ็บป่วยส่งโรงพยาบาลของทางราชการหรือสถานื่อนามัยในเขตท้องที่ที่เกิดเหตุหรือใกล้เคียง เพื่อรับการรักษายาบาลโดยเร็ว และให้พนักงานสอบสวนจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจไปควบคุมถ้าโรงพยาบาลหรือสถานื่อนามัยอยู่นอกเขตท้องที่ ก็ให้รับผิดชอบเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ที่โรงพยาบาล หรือสถานื่อนามัยตั้งอยู่จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา นั้นให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ได้รับการร้องขอจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจไปทำการควบคุม โดยจะต้องดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการควบคุม ทั้งนี้ให้พนักงานสอบสวนลงรายละเอียดการส่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไปรักษาพยาบาลลงในสมุดรายงานเบ็ดเสร็จประจำวันด้วย

4.2 กรณีผู้ต้องหาเกิดเจ็บป่วยในระหว่างถูกควบคุมตัวที่สถานีตำรวจหรือที่ทำการให้ร้อยเวรประจำการรับรายงานให้หัวหน้าสถานี สารวัตร หรือสารวัตรใหญ่ เพื่ออนุญาตนำตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่เกิดเจ็บป่วยส่งโรงพยาบาลของทางราชการหรือสถานื่อนามัย เพื่อรับการรักษหากมีผู้มีอำนาจอนุญาตไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ และหากล่าช้าอาจเกิดอันตรายแก่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่เจ็บป่วยให้ร้อยเวรประจำการรับส่งตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่เจ็บป่วยไปรับการรักษายาบาลโดยเร็วตาม 4.1 เมื่อส่งแล้วให้รายงานให้ผู้มีอำนาจอนุญาตทราบ ส่วนการจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจไปควบคุมตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่เจ็บป่วยให้ถือปฏิบัติตาม 4.1

5. การร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้สืบพยานไว้ก่อน

5.1 ก่อนฟ้องคดีต่อศาลเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าพยานบุคคลซึ่งจะต้องนำมาสืบในภายหน้าจะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ยากแก่การนำสืบ พนักงานอัยการโดยตนเองหรือได้รับคำร้องขอจากพนักงานสอบสวนจะนำผู้ต้องหามาศาล และยื่นคำร้องต่อศาล โดยระบุการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้สืบพยานนั้นไว้ทันทีก็ได้

5.2 คดีเรื่องใดเมื่อมีการจับกุมตัวผู้ต้องหาได้ทั้งหมดหรือเพียงบางคนก็ตาม เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าพยานบุคคลซึ่งจะต้องนำมาสืบในภายหน้าจะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรยากแก่การนำสืบ พนักงานสอบสวนจะดำเนินการให้มีการสืบพยานก่อนฟ้องได้ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

5.2.1 กรณีที่ผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวอยู่ให้พนักงานสอบสวนส่งคำร้องขอและหลักฐานการสอบสวนเบื้องต้นพร้อมนำตัวผู้ต้องหาส่งพนักงานอัยการ โดยระบุงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าผู้ต้องหาได้กระทำผิด เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องสืบพยานไว้ก่อน เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลมีคำสั่งให้สืบพยานนั้น

5.2.2 กรณีที่ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราว ให้พนักงานสอบสวนส่งให้นายประกันนำตัวผู้ต้องหาส่ง แล้วส่งคำร้องขอและหลักฐานการสอบสวนเบื้องต้นพร้อมนำตัวผู้ต้องหาส่งพนักงานอัยการ โดยระบุงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าผู้ต้องหาได้กระทำผิด เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องสืบพยานไว้ก่อน เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลมีคำสั่งให้สืบพยานนั้น

5.2.3 กรณีที่ผู้ต้องหาอยู่ในระหว่างฝากขังตามอำนาจของศาล ให้พนักงานสอบสวนส่งคำร้อง และหลักฐานการสอบสวนเบื้องต้นต่อพนักงานอัยการ โดยไม่จำเป็นต้องส่งตัวผู้ต้องหา โดยระบุงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าผู้ต้องหาได้กระทำผิด เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องสืบพยานไว้ก่อน เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลมีคำสั่งให้สืบพยานนั้น ทั้งนี้ให้รายงานไว้ในคำร้องขอด้วยว่าผู้ต้องหาได้ถูกขังโดยศาลอยู่แล้วตามคำร้องฝากขัง เลขคดีที่ลงวันเดือนปีใดด้วย

5.3 กรณีที่ผู้ต้องหาเห็นว่าหากตนถูกฟ้องเป็นจำเลยแล้ว บุคคลซึ่งจำเป็นจะต้องนำมาสืบเป็นพยานของตนจะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร อันทำให้เป็นการยากแก่การที่จะนำบุคคลนั้นมาสืบในภายหน้า ถ้าเป็นกรณีผู้ต้องหาถูกควบคุมตัว หรือได้รับการปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวน จะยื่นคำร้องโดยผ่านพนักงานสอบสวนก็ได้ เพื่อดำเนินการต่อไปตาม 5.2 แล้วแต่กรณี

5.4 คำร้องขอให้มีการสืบพยานไว้ก่อน ให้ระบุงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าผู้ต้องหาได้กระทำผิด เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องสืบพยานไว้ก่อน ตามแบบคำร้องขอสืบพยานไว้ก่อนตามแบบท้ายนี้และให้รวมไว้ในสำนวนการสอบสวน

บันทึกการพบและปรึกษาทนาย

สถานีตำรวจ/ที่ทำการ.....

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกนี้เป็นหลักฐานแสดงว่า (นาย,นาง,นางสาว).....

อายุ.....ปี ทนายความตามใบอนุญาตเลขที่.....ลงวันที่.....เดือน.....

พ.ศ.....เป็นผู้ที่ผู้ต้องหา (นาย,นาง,นางสาว).....

ต้องหาว่า.....

เหตุเกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ที่.....

แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....

ร้องขอพบและปรึกษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 7 ทวิ (1)

ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจะได้ดำเนินการให้ต่อไป.

ลงชื่อ.....ทนายความ

ลงชื่อ.....ร้อยตำรวจเวร

ประจำการ

ศูนย์วิทยุตำรวจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

ประวัติส่วนตัว

ว่าที่พันตำรวจตรี เสริมสกุล ขำวัฒนพันธุ์ เกิดเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2500 ที่ตำบลปทุมวัน อำเภอปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

การศึกษา

- มัธยมศึกษา แผนกวิทยาศาสตร์ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย พ.ศ. 2519
- นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2525
- ประกาศนียบัตรเนติบัณฑิต พ.ศ. 2526

การทำงาน

- ทนายความ พ.ศ. 2525-2527
- รองสารวัตรสืบสวนสอบสวน สถานีตำรวจภูธรอำเภอพนมไพรจังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2528 - 2531
- รองสารวัตร (นิติกร) กองวิชาการกรมตำรวจ 2532 - 2535
- สารวัตร งาน 1 กองกำกับการ 1 กองการสอบ สำนักงานกำลังพลกรมตำรวจ พ.ศ. 2535 - ปัจจุบัน